

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

Overzicht No.9.

1948.

I N H O U D.

I.	Communistische Partij van Nederland	blz. 1
II.	Nederland-U.S.S.R. en de film "Het IJzeren Gordijn"	" 5
III.	Organisatie Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.)	" 7
IV.	Critiek uit Nederland op de W.F.D.Y.	" 11
V.	Zwakte van de Revolutionair-Communistische Partij (R.C.P.).	" 12
VI.	Bond voor Revolutionaire Propaganda in de Bedrijven	" 14
VII.	Internationaal-Socialistische Beweging (I.S.B.)	" 16
VIII.	E.V.C.-verzet tegen de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie	" 18
IX.	Het Solidariteitsfonds van de E.V.C.	" 21
X.	Indonesië	" 27
XI.	Overzicht der stakingen in September 1948	" 29

Aanvallen van "De Waarheid" op leiders der Republiek Indonesia	blz. 1
Anti-Cominform gezinde communisten in het geheim te Dessau bijeen (eind September)	" 1
Te Zürich (in October) conferentie van soortgelijke strekking, ook een Nederlandse afvaardiging aanwezig	" 2
"Het Nederlands Communistisch Comité" betuigt in twee anonieme circulaire's bijval met het standpunt van Tito inzake de nationale bevoegdheden der communistische partijen	" 3
Het ambtenarenverbod en de gevolgen voor bij de C.P.N. aangesloten leden in dienstbetrekking van overheidslichamen	" 3
Demonstraties van C.P.N.-raadsleden te Finsterwolde en Beerta tegen de afkondiging van de gewijzigde Grondwet	" 4
De nieuwe steunacties ten behoeve van het dagblad "De Waarheid"	" 4
Campagne der C.P.N. tegen stijging van de kosten voor levensonderhoud, de zogenaamde actie "Voor vrede en brood"	" 5
Instemming van de landelijke vereniging "Nederland-U.S.S.R." met de protestactie van haar zusterorganisatie in België tegen de vertoning van de Amerikaanse film "Het IJzeren Gordijn"	6
"Appel der Studerende Jeugd" te Amsterdam (9/10 Oct.)	" 7
	en " 9
Resolutie van de communistische mantelorganisatie "O.P.S.J." aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	" 8
Nederlandse Studentenraad zegde zijn lidmaatschap van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (W.F.D.Y.) op	" 11
Verschuiving van het in de Duitse taal uitgegeven blad "Die Internationale" onder auspiciën van de R.C.P.	" 13
Herdenking van het 10-jarig bestaan van de op 3 Sept. 1938 gestichte Vierde Internationale	" 13
Omzetting van de Internationale Federatie van Bedrijfskernen (I.F.B.K.) in de Bond voor Revolutionaire Propaganda in de Bedrijven (B.R.P.B.)	" 14
Lozersconferentie van "De Vlam" (3 Oct. '48)	" 17
Vorming van een Vereniging van Vlamgroepen aangekondigd	" 18
Campagne van de Eenheids Vak Centrale (E.V.C.) tegen Publickrechtelijke Bedrijfs Organisatie en Ondernemersraden	" 18, " 24
Het E.V.C.-Solidariteitsfonds en zijn politieke achtergrond	" 26
De communistische oriëntering van de vereniging "Nederland-Indonesië"	" 28

I. COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND.

Moskou's koers in de internationale politiek wordt, voor zover waarneembaar, door de leiding der C.P.N., plichtsgetrouw gevolgd, zodat ook deze verslagperiode in dit opzicht geen speciale aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De Communistische Partij van Nederland bepaalde zich in woord en geschrift, evenals andere c.p.'n in hoofdzaak tot protestuitingen tegen de zogenaamde oorlogshetze van het gemarshalliseerde en kapitalistisch-imperialistische Westen. De Westelijke Unie met haar juist onder oppercommando van Montgomery gevormde generale staf was het doelwit van critiek: "Een legercommando zonder leger", ironiseerde "De Waarheid". Radio Moskou (uitzending voor Nederland) liet zich ook in de laatste weken niet onbetuigd. De gemarshalliseerde landen gaan, aldus dit Russische commentaar, economisch niet voor-, maar achteruit. In Nederland b.v. waren de levensmiddelen in prijs gestegen, de inflatie nam toe; de geldcirculatie was van 6,9 tot 7,9 miljoen opgelopen, zo luidde het in de uitzending van 23-9-'48. In België, aldus het relaas van Radio Moskou (14-9), hielden de communisten betogingen tegen het Marshallplan. Het optreden van de regering aldaar zou zijn geëist, teneinde de weg vrij te maken voor een waar volksbestuur.

Edgar LAIMAND, de algemeen secretaris der Belgische communistische partij, verklaarde op 16-9, dat Amerika met het Marshallplan zijn werkloosheid kon overplanten naar Europa. Een economische crisis meldde zich aan over de ganse wereld. De kapitalisten, aldus Laimand, trachtten de gevolgen ervan op de schouders van de arbeiders te leggen. De Franse arbeiders toonden thans echter, dat zij niet met zich zouden laten sollen. Ook hier hetzelfde geluid, dat o.a. de E.V.C.-voorzitter in zijn recente rede te Amsterdam (zie hoofdstuk VIII van dit overzicht) deed horen. De Kommunistische Partei Deutschlands (Landesverband Nordrhein-Westfalen) deed inmiddels onder de vraag "Dritter Weltkrieg?" een anti-oorlogspamflet verspreiden, waarin het Westen het al evenzeer moest ontgelden. De z.g. vredesdampagne der communisten blijkt in elk geval in het Westen behoorlijk gecoördineerd te zijn.

"De Waarheid" (7-10-'48) heeft Tito inmiddels de titel verleend van "de nieuwe Trotsky". Het blad blijft, evenals de partij waarvan het de officiële spreekbuis is, gul met vergulzingen van hen, wie gisteren nog uitbundige lof werd toegezwaaid. De opstand te Madioen van de Indonesische communist Moeso leidde tot heftige scheldpartijen op de kort tevoren nog geprezen leiders van de Republiek Indonesia. Mannen als Soekarno en Hatta noemt "De Waarheid" thans handlangers van Amerika. Deze frontverandering viel op in een publicatie van het Franse communistenblad "l'Humanité", welke president Soekarno een agent van het Amerikaanse imperialisme noemde. Nochtans konden zowel de Nederlandse als de Franse communistenleiders weten dat de Partai Komunis Indonesia ook na het incident Moeso in de Republiek Indonesia mocht blijven bestaan.

De pers heeft gemeld, dat in de laatste week van September te Dessau (Sowjet-bezettingszone van Duitsland) een geheim congres door anti-Cominform gezinde communisten werd gehouden. In de eerste week van October belegden communistische leiders uit Oost-Duitsland, Polen, Tsjecho-Slowakije en Hongarije, alsmede waarnemers der communistische partijen van West-Duitsland en

Oostenrijk, in tegenwoordigheid van Russische officieren, in dezelfde stad een conferentie. Deze verklaarde zich volkomen ooreenkomstig met de richtlijnen van het Communistisch Informatie Bureau. Het was kennelijk een reactie op de anti-Cominform-gezinde besprekingen, welke door de getrouwen van Moskou werden gekwalificeerd als het "zwarte congres" van Dessau. Bij die ene, streng besloten samenkomst tegen het streven van het Cominform is het overigens niet gebleven. Ook vóór het IJzeren Gordijn hebben oppositionele groepen overleg gepleegd. Dit derde congres, te Zürich gehouden in de eerste helft van October, is blijkens de persberichten bijgewoond door groepen uit België, Denemarken, Luxemburg, Nederland, Zweden, Zwitserland en de Westelijke zones van Duitsland. De conferentie te Zürich keerde zich evenals het z.g. "zwarte congres" van Dessau tegen de anti-nationale politiek van het Communistisch Informatie Bureau.

Voorshands valt niet te constateren in hoeverre twee in Nederland verspreide circulaires van "Het Nederlands Communistisch Comité" iets te maken hebben met de anti-Cominform beweging in het buitenland. Beide circulaires zijn anoniem. De eerste van de beide niet gedateerde circulaires kwam in omloop op een tijdstip na de congressen der oppositie te Dessau en te Zürich. De verschijning werd inmiddels in enige Nederlandse couranten van commentaar voorzien. Het weekblad van de P.v.d.A. "Paraat" drukte de tekst van beide vlugschriften volledig af. Het laatstgenoemde orgaan deed het, evenals een enkel dagblad, voorkomen, dat hier sprake zou zijn van een "Tito-oppositie bij Nederlandse communisten". Wat beogen de opstellers met deze actie?

"Het Nederlands Communistisch Comité" zegt in zijn eerste circulaire met grote bewondering tegenover de geweldige prestaties der Sowjet-Unie gedurende de oorlog met de nazi-horden, te staan. Met nog grotere bewondering heeft het de uiterste krachtsinspanning van de Sowjet-Unie in haar strijd tegen het Amerikaanse kapitalisme gadeslagen. Uitbundig volgt daarop de lofprijzing: "Generalissimus Stalin eren wij als de grootste staatsman aller eeuwen!". Het Comité wil echter niet zonder critiek staan tegenover de internationale samenwerking met de bondgenoten en de communistische partijen van andere landen. Deze critiek had Maarschalk Tito naar de mening van "Het Nederlands Communistisch Comité" op meesterlijke wijze vertolkt. In het belang van het "Nederlands Communisme" werd het noodzakelijk geacht deze critiek onder vrienden in ruime kring bekend te maken. De Sowjet-Unie had immers niet het recht uit de bondgenoten kleine Sowjet-Republieken te maken en de communistische partijen van andere landen tot afgietsels van de Russische communistische partij. Een Cominform, die alle communistische partijen bevelen gaf, achtten de opstellers van de circulaires overbodig. Het Communistisch Informatie Bureau was uitsluitend als adviserend lichaam acceptabel. Zo alleen zou de zelfstandigheid der partij ook in de toekomst gewaarborgd worden. In de tweede circulaire (voorlopig nog als clandestien aangeduid) wordt beweerd, "dat er niet meer en niet minder op het spel staat, dan overwinning of nederlaag van het Communisme in Nederland, misschien in geheel West-Europa". De reacties, welke het Comité na zijn oprichting en zijn eerste publicatie ter ore kwamen, hadden het aangemoedigd op de ingeslagen weg voort te gaan.

Tito wordt in de tweede circulaire sprekend ingevoerd in verband met zijn "billijke" verlangen naar "nationale zelfstandigheid voor de communistische volkeren", nu in de Sowjet-Unie het nationale gevoel officiële erkenning vond.

Het Comité beweert verder, dat de Nederlandse communist "natuurlijk de communistisch-marxistische beginselen" volgt. De partij in Nederland moet echter haar tempo zelf bepalen en daarbij haar eigen wegen kiezen.

Tot dusverre heeft de C.P.N. op generlei wijze in het openbaar gereageerd op deze anonieme vlugschriften. Indien zich hier metterdaad een "nationale stroming" in de communistische gelederen zou openbaren, dan zullen reacties en tegenstellingen niet kunnen uitblijven. De tekst van de beide circulaires kan de authenticiteit van de bezwaren der samenstellers, die aankondigen "nationale communisten" te zijn, niet aantonen. De pamfletten zouden ook door anti-communisten geredigeerd kunnen zijn.

De aspiraties van Tito werden als zijnde nationalistisch veroordeeld door het Cominform en door alle communistische partijen, die de rechtstreeks of indirect gegeven bevelen van Moskou stipt plegen uit te voeren. Ook de C.P.N. stonde in met de veroordeling van Tito's politiek. Dit heeft voor haar ook zekere consequenties mede gebracht. Het conflict met de Joego-Slavische C.P. wekte immers de sluimerende tegenstelling tussen het internationale en het nationale communisme. De tegenwoordige leiding van de C.P.N. werd genoodzaakt haar tot heden geuite nationale gezindheid meer dan voorheen ondergeschikt te maken aan de internationale koers opgelegd door het Cominform. Onmiskonbaar heeft deze houding de taak van de C.P.N., de "bij uitstek nationale partij" (zie haar beginselprogramma), bemoeilijkt. De nationale gemeenschappen beginnen zich meer dan tevoren te beveiligen tegen haar bedreigende gevaren, welke ze ondermeer duchten van de kant der communisten. In Engeland leidde dit reeds tot zuivering van een aantal sleutelposities in het overheids-apparaat. Ook Nederland treft enige preventieve maatregelen (o.a. de uitsluiting van communisten uit de collegos van dagelijks bestuur der Overheid).

De C.P.N., die als legale parlementaire partij aan het nationale politieke leven deelneemt, heeft zich in de gepasseerde zomer heftig gekant tegen het plan om het ambtenarenverbod wederom in werking te stellen. De vorige Minister van Binnenlandse Zaken, Mr. Witteman, gaf 13 Juli l.l. van dit voornemen der Regering kennis aan de Eerste Kamer. Toepassing van bedoeld verbod is vastgelegd in het Rijksembtenarenreglement, doch kan niet ten uitvoer worden gebracht zonder een speciale commissie van "hoogstaande mannen". Deze werd tijdens de Duitse bezetting opgeheven en dient derhalve eerst te worden samengesteld. Volgens het Alg. Handelsblad (16-10) kan haar benoeming dezer dagen worden verwacht. Als deze commissie is gehoord kan een ambtenaar op grond van zijn revolutionaire gezindheid worden ontslagen.

De communisten hebben zich, zoals bekend, tot het laatst heftig verzet tegen de grondwetswijzigingen, waarin zij een be-

dreiging van hun positie zagen. De afkondiging van de grondwetsveranderingen heeft inmiddels tot een incident geleid. Te Finsterwolde (prov. Groningen) kon de vereiste voorlezing niet in een openbare raadsvergadering plaats hebben, aangezien de communistische meerderheid in deze gemeenteraadszitting verstek liet gaan. In de gemeente Beerta verlieten de communistische raadsleden de vergaderzaal op het moment dat de voorlezing van de grondwetswijzigingen een aanvang nam. Aangezien de C.P.N.-raadsleden daar echter geen meerderheid vormen, bleef het hier bij een demonstratie.

In "De Waarheid" werd, zoals in het vorig maandoverzicht vermeld, geen reliëf verleend aan de nationale feestelijkheden met betrekking tot de troonswisseling. Op 10-9-'48 hielderde het orgaan van de C.P.N. nog een "Misverstand" op. Er waren, aldus het desbetreffende bericht, lezers, die tijdens de feestdagen verontwaardigd wezen naar de Oranje-vlag, "die boven ons redactiegebouw aan de Gronausestraat te Enschede hing. Ter voorkoming van misverstand moeten wij vertellen, dat de vlag demonstratief boven ons gebouw werd gehangen door de bovenburen, die niets met "De Waarheid" hebben uit te staan".

Inmiddels blijkt diezelfde Waarheid nog steeds het zorgkind der C.P.N. te zijn. De materiële positie van het blad blijft wankel, wat kopstukken der partij geenszins verheimelijken. De "reactie" zou het blad, dat als het "kostbaarste bezit" der C.P.N. wordt getaxeerd, naar het leven staan, door advertentie-boycot en tegenwerking van overheidsinstanties; vandaar de noodzaak om zo spoedig mogelijk met de krant in eigen beheer in het te verbouwen pand "Felix Meritis" te Amsterdam te trekken, waarvoor echter de laatste obligatielening van drie ton spoedig voltekend moet zijn. Inderdaad wordt voor dit doel met grote vindingrijkheid en onergie reclame gemaakt. Geestverwanten moeten er door worden bowogen zoveel mogelijk te offeren. Naast de obligatie-campagne, ter intekening voor totaal f.300.000, is een enveloppen-actie georganiseerd, teneinde op nog korter termijn over fondsen de beschikking te krijgen. Deze enveloppen-actie moest vóór eind September j.l. zijn afgesloten. Daarnevens wordt nog met z.g. tiengulden-lijsten gewerkt. Zij, die geen gift in de gedeponcerde enveloppen deden, konden op deze lijsten intekenen. De jeugd werd voorts aangemoedigd haar steentje bij te dragen met een soort prik-plankspel, waarbij geprikt kan worden tot een bedrag van minimum 1 en maximum 25 cent.

De C.P.N.-functionaris J.H. van BORK gaf tijdens een openbare nachtelijke filmvoorstelling van "De Waarheid" (2/3 October '48) nog eens uiting aan zijn grote bezorgdheid voor het toekomstige lot van het blad. Hij schilderde de huidige toestand in sombere kleuren. Wij moeten, aldus v. Bork, onze tegenstanders nageven, dat ze goed gerekend hebben: een krant met zoveel abonneés en zonder advertenties betekent een schadepost van zoveel per week. "Rekenen wij zelf daarbij de verhoging van de papierenprijs, dan kunnen wij inderdaad nog op zijn hoogst een half jaar verderdraaien; dan wordt onze krant nog slechts een provinciaal blaadje".

De strekking van zulk een zwaarmoedig betoog is vanzelfsprekend de communisten en geestverwanten zoveel mogelijk te prikkelen tot medewerking om zulk onheil af te wenden. De feite-

lijke situatie is echter verre van gunstig, getuige recente ont-
slagen aan Waarheids-personeel, het noodgedwongen ontruimen
van talrijke filialen (z.g. Waarheids-winkels) in den lande en
het samentrekken van gewestelijke redacties van het communisti-
sche dagblad.

De C.P.N. heeft zich voorts in de hoofdstad d.d. 21-9-'48
opgemaakt voor een protestmeeting tegen de "uitstoting van com-
munistische wethouders en de aanval op de democratische rechten
van de Amsterdamse kiezers". Omstreeks 2000 deelnemers luister-
den naar de verschillende toespraken. De voormalige communisti-
sche wethouder L. SEEGERS spoorde zijn gehoor aan de invloed van
de C.P.N. dusdanig te versterken, dat het volgende college van
B. en W. er een zou zijn van het Amsterdamse Volksfront.

Van de overige acties, welke de C.P.N. in de laatste we-
ken heeft gevoerd, is die tegen de verhoging van kosten voor
het levensonderhoud de psychologisch belangrijkste, omdat de er
bij aangevoerde argumenten ook velen kunnen beïnvloeden, die
niet tot de rechtstreekse aanhang der communisten behoren. Te
dien aanzien wedijveren C.P.N. en E.V.C. met elkander om de agi-
tatie zo fel mogelijk op te voeren. Het Dagelijks Bestuur der
Partij heeft deze campagne aangekondigd als de actie "Voor vrede
en brood" (Waarheid 14-10-'48). In "De Waarheid" is reeds enkele
maanden geleden met cijfers toegelicht, dat de werkloosheid ook
in Nederland toeneemt (Waarheid 17-8-'48). Aangezien de kosten
voor levensonderhoud zich inderdaad in stijgende lijn begeven,
wordt een ontevredenheidscampagne door de omstandigheden ge-
schraagd. Zowel in Nederland als in België bijveron de commu-
nisten zich de al dan niet bestaande tegenspoed bij voorbaat te
wijten aan Behelux-regelingen en Marshall-plan. Het probleem der
toenemende werkloosheid houdt in België overigens niet alleen de
communistische "Rode Vaan" bezig. Ook de andere bladen wijden er
bezorgde aandacht aan. In Antwerpen liep het werklozentel onder
de havenarbeiders reeds op tot ruim 7000. Dit doet ook zijn te-
rugslag gevoelen op de middenstanders. Vooral onder de bij de
Antwerpse havenbedrijven betrokken zakenlieden - die evenals
vóór de oorlog in Rotterdam een der belangrijkste concurrenten
van Antwerpen zien - begint langzamerhand een min of meer anti-
Nederlandse stemming merkbaar te worden. De communistische prop-
aganda zal deze gevoelens zeker weten te bespelen.

II. NEDERLAND-U.S.S.R. EN DE FILM "HET IJZEREN GORDIJN".

Reeds eerdere werd de aandacht gevestigd op de gedragingen
van de Vereniging "Nederland-U.S.S.R.". In deze landelijke or-
ganisatie gingen in de loop van 1947 een aantal plaatselijke
verenigingen op, welke beoogden in Nederland meer gevoelens van
waardering te wekken voor de culturele en sociale prestaties
der volkeren van de Sowjet-Unie.

Het is nuttig er aan te herinneren, dat hier geen sprake is van een wederzijdse werking dezer verbroederings-gedachte. In de Sowjet-Unie kent men geen gelijkwaardige verenigingen, welke zich ten doel stellen bij de volkeren der Sowjetrepublieken Sympathie te wekken voor het denken en doen van het Westen, Nederland inluis. Van staatswege kent men in Rusland wel een instelling, de W.O.K.S., welke tot taak heeft de Sowjetcultuur in andere landen te propageren. Ze is er uiteraard niet op gericht om andere dan Sowjetcultuur in eigen land aan te moedigen. Veeleer heeft het totalitair gerichte voorlichtings- en propaganda-apparaat der U.S.S.R. zich alle moeite getroost het tegendeel te bewerkstelligen. Men staat in de U.S.S.R. afwijzend tegenover het denken en doen van de "kapitalistische wereld". Tot op de dag van heden gaat de Russische voorlichting - getuige o.a. de uitzendingen van Radio Moskou - uit van het denkbeeld, dat het Westen zich meer en meer verwijdert van de oprechte gevoelens van vriendschap jegens de Sowjet-Russische volkeren en de satellietlanden in Oost- en Midden-Europa. Dat de rogerende bovenlaag der Sowjet-Unie er belang bij heeft verenigingen als "Nederland-U.S.S.R." en "Amitiés Belgo-Soviétiques" te gebruiken als eenzijdig georiënteerde instrumenten ter propagering van haar eigen doeleinden, laat geen twijfel over.

Daarom verdient de jongste activiteit van de Belgische zustervereniging van Nederland-U.S.S.R. de nodige aandacht. Het betreft een protest-actie tegen z.g. anti-Sowjet-demonstraties. Moskou blijkt zeer verbolgen te zijn over de vertoning van de Amerikaanse film "Het IJzeren Gordijn". Het schrijft aan de makers van deze rolprent oorlogszuchtige oogmerken toe. De makers van deze film zouden de volkeren ophitsen tegen de Sowjet-Unie en de met haar bevriende staten (achter het ijzeren gordijn).

In Brussel kwam het tot communistische betogingen tegen de vertoning van de gediscrimineerde rolprent. Deze demonstraties vonden, naar is geblokken, plaats onder auspiciën van de genoemde "Belgo-Sowjetische Vrienden" (Amitiés Belgo-Soviétiques). Het behoeft ons niet te verbazen, dat de Vereniging "Nederland-U.S.S.R." in een los bijvoegsel van haar maandblad "NU" (2e jaargang, no.5, October 1948) haar bijval betuigt met deze protesten in België.

In een apart inlegvel doet de algemeen secretaris der Ver. "Nederland-U.S.S.R.", M. van der ZEE, daarover als ondertekenaar de navolgende mededeling: "In België is men begonnen met de vertoning van "Het IJzeren Gordijn", een nieuwe Amerikaanse film, die de prestaties van het Sowjet-leger belachelijk maakt en de goede verstandhouding tussen de landen van West-Europa en de U.S.S.R. zeer benadeelt.

Een delegatie van onze zustervereniging in België, de "Belgo-Sowjetsse Vrienden" (B.S.V.) onder voorzitterschap van haar voorzitter Fernand Jack protesteerde bij de minister-president Spaak tegen het vertonen van deze film, die slechts ophitst tegen de Sowjet-Unie.

Toen Spaak de verantwoordelijkheid afschoof op de burgemeester van Brussel, verklaarde Jack, dat dan het Belgische volk opgeroepen zou worden tegen deze oorlogsophitsing te protesteren.

Bij de voorstelling van Vrijdag 17 September te Brussel kwam het tot demonstraties voor en in de bioscoop. Met kreten

als "Leve de Vrede", "Leve onze Sowjet-geallieerden" en "Weg met de nazipropaganda" uitten de betogers hun eis tot stopzettingen.

Nadat enige malen het licht was aangegaan, werden de betogers uit de zaal gezet en enigen naar het politiebureau gebracht. De omgeving van de bioscoop was geheel met politie afgezet.

Belgische Vrienden,

Wij willen langs deze weg jullie een woord van dank toeroepen voor dit protest tegen een oorlogsdrijven, dat de volkeren slechts in een nieuwe poel van ellende kan storten. Wij zeggen jullie onze steun toe en spreken de hoop uit, dat jullie actie met succes bekrond zal worden en mede tot gevolg mag hebben, dat ons land voor de schande van dergelijke filmvertoningen zal worden gespaard".

In een gecursiveerd naschrift wordt gewag gemaakt van het bericht, "dat na een tweede grote demonstratie in Brussel en een derde in Antwerpen de exploitant in deze laatste plaats heeft besloten de vertoningen van deze oorlogs-propagandafilm stop te zetten". Namens de Vereniging "Nederland-U.S.S.R." wordt tenslotte grote vreugde geuit "over dit prachtige succes van de eensgezinde strijd voor de vrede".

De vraag rijst of de Vereniging "Nederland-U.S.S.R." bij eventuele vertoning van "Het IJzeren Gordijn" in Nederland (vermoedelijk half of eind November te Amsterdam) het militante en zo zeer bewonderde voorbeeld van de Belgische zustervereniging gaat volgen.

III. ORGANISATIE PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD (O.P.S.J.).

Op 9 en 10 October - een week later dan aanvankelijk was vastgesteld - werd te Amsterdam onder auspiciën van bovengenoemde organisatie een conferentie van studerende jeugd gehouden. Over de O.P.S.J. als communistische mantelorganisatie werd in maandoverzicht no.7-1948 uitgeweid, waarnaar hier gemakshalve moge worden verwezen.

In een folder "Wat wil de O.P.S.J.", mede ter propagering van bedoelde conferentie verspreid, verzet de organisatie "zich tegen de huidige aftakeling van het Onderwijs". Zij zegt te strijden "voor democratisch onderwijs, dat toegankelijk is voor iedere jongen of ieder meisje met de nodige capaciteiten, ongeacht zijn of haar financiële positie". De resultaten ener vrije wetenschap dienen volgens de O.P.S.J. ten goede te komen aan alle delen van de bevolking. Zij doet "een beroep op de studerende jeugd om samen met de werkende jeugd de Nederlandse democratische vrijheden en tradities te verdedigen tegen iedere vorm van buitenlandse inmenging". Het is een wijze van zeggen, welke C.P.N.'ers en Waarheids-lezers wel vertrouwd in de oren zal klinken. Ook de andere passages van de tekst van deze folder bepalen die mentaliteit. De O.P.S.J. betoogt: "In de eerste negen maanden van het vorige jaar b.v. gaf de regering slechts 2,3 miljoen gulden uit voor de bouw van scholen, terwijl zij in dezelfde periode bijna het tienvoud besteedde aan de bouw van kazernes in ons land".

De periode van verwaarlozing en aftakeling van het Nederlandse onderwijs, welke op 15 Mei 1940 begon, is, aldus oordeelt de O.P.S.J., nog niet afgesloten. Als oorzaak van de noodtoestand, waarin het onderwijs zich bevindt, wordt aangewezen, "dat de regering hieraan te weinig geld besteedt". De O.P.S.J. weigert te geloven, dat Nederland te arm is om aan de behartiging van zijn culturele belangen meer geld uit te geven "zolang de uitgaven voor het Departement van Oorlog en Marine in 1948 niet lager, maar hoger zijn dan in 1939 (17,9% in 1948 tegen 17,2% in 1939)". De O.P.S.J. acht het niet alleen een recht maar ook een plicht te spreken "over het feit, dat slechts 2,0% van de gymnasiasten en 7,4% van de H.B.S.-ers uit arbeidersgezinnen komen".

De tweedaagse conferentie in "De Kroon" te Amsterdam leidde o.m. tot het samenstellen van een uit vijf personen bestaande afvaardiging. Namens het congres zou deze delegatie aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een breedvoerig besproken resolutie overhandigen en eventueel toelichten. Daarin wordt er bij de Regering op aangedrongen voor het jaar 1949 een groter bedrag aan 's Rijks schatkist te onttrekken dan thans is geraamd en over te gaan tot wijziging van de reeds ingediende ontwerpbegroting. Speciaal diende zorg te worden gedragen voor de gelijkberechtiging van het openbare onderwijs ten opzichte van het bijzonder onderwijs. Het urgentie-program van de O.P.S.J. biedt, volgens de resolutie, constructieve richtlijnen, welke bij verwezenlijking een belangrijke bijdrage kunnen vormen voor het herstel en de vernieuwing van het Nederlandse onderwijs. De inspanning van de studerende jeugd wordt hierbij onmisbaar geacht. Zij zal zich in dienst moeten stellen "van de verdediging en ontwikkeling van het Nederlandse onderwijs in het algemeen en het openbaar onderwijs in het bijzonder".

De progressieve studerende jeugd voelde zich in deze Amsterdamse conferentie tevens gedrongen zich op het terrein van de internationale politiek te begeven. Ter illustratie kan het besluit dienen om de vergadering der Verenigde Naties een telegram te zenden, waarin wordt geprotesteerd tegen een eventueel hernieuwde poging van bepaalde zijde om betrekkingen aan te knopen met Franco-Spanje.

De O.P.S.J. poogt haar invloed op de studentenmaatschappij uit te breiden. De Utrechtse afdeling slaagde er nog juist voor de boeiending van het studiojaar 1947-1948 in een propaganda-stukje geplaatst te krijgen in het Utrechtse studentenblad "Sol Justitiae". Hetzelfde blad (18-9-'48) bevatte andermaal een propagandistisch artikel, ter aanbeveling van de voornoemde conferentie te Amsterdam. Het bevat dezelfde bezwaren, welke in de resolutie aan de Minister van O. K. en W. zijn vastgelegd. Voorts wordt daarin gewag gemaakt van geruchten, dat de collegegelden der universiteiten verhoogd zouden worden, "hetgeen een nog groter selectie naar financiële positie met zich mee zou brengen". Aan de bezorgdheid voor de toekomst van het openbaar lager, middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs, geven o.m. deze vragen uiting: "Hoeveel schoolklassen zijn er niet zonder leraar of on-

derwijzer? Hoeveel onbevoegde leerkrachten geven er niet les aan H.B.S.-en en Gymnasia? Hoe groft is niet het tekort aan schoolgebouwen, terwijl enorme bedragen worden uitgegeven voor oorlogsdoeleinden? Hoe staat het met het openbaar onderwijs in ons land? Wordt dit niet systematisch achtergesteld bij het bijzonder onderwijs?"

Leiding gevende figuren in de O.P.S.J. geven meermalen blijk van hun voorkeur voor extreem-linkse ideologie en -praktijken. Zij namen onlangs persoonlijk contact op met de communistisch gezinde "Union Internationale des Etudiants", waarvan enige vertegenwoordigers de Amsterdamse conferentie van progressieve studerende jeugd wilden bijwonen. Voor zover bekend verschenen uit het buitenland alleen een Belgische studente alsmede de voorzitter van het Bureau van de Belgische Volksjeugd, een soortgelijke organisatie als het communistische A.N.J.V. in Nederland.

17 Augustus l.l. vierde de Republiek Indonesia haar driejarig bestaan. Het hoofdbestuur der O.P.S.J. bezocht de feestelijke receptie in het Minervapaviljoen te Amsterdam en bracht daar een bloemenhulde ("De Poort" no. 7, eerste jaargang). In October zou een z.g. reliefactie worden gehouden ten behoeve van universitair onderwijs in de Republiek Indonesia.

De jongeren, die zich in de O.P.S.J. in anti-communistische zin uiten, worden met klem van redenen bewerkt om hun oordeel te herzien, b.v. ten opzichte van de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije. Vandaar naar Nederland en elders uitgeweken studenten worden als veelal fascistisch gezind betiteld. De O.P.S.J. als quasi-neutrale groepering van vooruitstrevende jongeren tracht herhaaldelijk communistische standpunten ingang te doen vinden bij hen, die voor de C.P.N. en andere mantelorganisaties, zoals het A.N.J.V., minder gemakkelijk bereikbaar zijn. In haar blaadjes vermijdt de O.P.S.J. elke aanduiding van rechtstreekse verwantschap met het communisme. Een gestencild mededelingenblad "Onze Barometer", uitgaande van de landelijke leiding der O.P.S.J., voerde de laatste weken een intensieve actie voor het welslagen van de recente jongeren-conferentie te Amsterdam.

Ten besluite nog enige nadere gegevens over deze goed voorbereide bijeenkomst, waaraan 250 tot 300, in meerderheid vrouwelijke personen van 14 tot 40 jaar deelnamen. De meeste jongeren waren afkomstig uit Amsterdam en Utrecht. In de zaal waren twee rijen vlaggen gespannen; resp. van de Sowjet-Unie, de Ver. Staten, Frankrijk, Nederland, Engeland en België. Met leuzen en reclameplaten werd o.a. geploit voor een "huiswerkloos" weekind en beroepsbescherming ten behoeve van jonge kunstenaars in financiële nood. Verder trok de slagzin "Scholen, geen kazernes", in rode letters op witte achtergrond, speciale aandacht.

Tijdens de besprekingen werd over communisme niet geroept. Wel bleek, dat de Oost-Europese landen de volle belangstelling van deze jongeren genieten. Zo merkte de secretaris der O.P.S.J., Lucas de JONG, op: "De vrede moet gehandhaafd worden, maar de bedreiging ervan komt van het Westen". Een ander addertje onder het gras werd de ondertokening van het aan de U.N.O. te Parijs verzonden telegram (zie hiervoren). Een Amsterdamse H.B.S.-

leerlinge, tevens als lid van de delegatie naar Minister Rutten gekozen, vertelde, dat zij correspondeerde met een naar Frankrijk uitgeweken Spanjaard, die voorzitter is van de (communistiche) "Vrije Spaanse Jeugd". Hij had haar geschreven, dat de U.N.O. weer op het programma heeft staan de eventuele toelating van Franco-Spanje tot de Verenigde Naties en tevens, dat er in Barcelona eerstdaags 80 jongens zouden worden ter dood gebracht. Hij verzocht tegen beide feiten in Nederland iets te willen ondernemen. Hierna besloot de conferentie aan de secretaris van de U.N.O. een telegram te verzenden, waarin wordt aangedrongen op het handhaven van het besluit tot afbreken der diplomatieke betrekkingen met Franco-Spanje, voorts op "verhinderen van executie der tachtig kortgeleden ter dood veroordeelde jonge Spanjaarden". Tenblotte werd een beroep op de Verenigde Naties gedaan "oorlogspropaganda en oorlogsvoorbereidingen tegen te gaan en alle maatregelen te nemen tot behoud van de wereldvrede" ("De Tijd" 11-10-'48).

Joop WOLFF (Johan Frederik Wolff), A.N.J.V.-bestuurder en voorzitter van de O.P.S.J., centrale figuur van deze conferentie, werd als de geestelijke vader van deze actie beschouwd. De ondertekening van het protesttelegram met "De Nederlandse studerende jeugd" werkt misleidend. Het woord progressieve bleek te zijn weggelaten. Ofschoon de verzending dus slechts namens een kleine groep geschiedde, werd de indruk gewekt alsof de gehele Nederlandse studerende jeugd ermede instemde.

De landelijke voorzitter van het (communistiche) A.N.J.V., Marcus BAKKER, bepleitte bekorting van de militaire dienstdienst. Op dit "Appel der Studerende Jeugd", werd ook door anderen geijverd voor afschaffing van de militaire dienstplicht dan wel bekorting van de dienstdienst voor alle dienstplichtigen, dus niet alleen ten behoeve van studenten. Het laatste werd als klassebevoorrechtiging beschouwd. Volgens een der woordvoerders dreigde het gevaar, dat een student, die midden in zijn studie voor een bepaalde tijd werd opgeroepen, na twee jaar dienen een "varken" was geworden en "als zodanig" moeilijk weer aan studeren zou toekomen.

Sommige debaters brachten de klasse-tegenstellingen ook op ander gebied ter sprake. Het werd bijvoorbeeld onbillijk geacht, dat de arbeidersjeugd na hard werken overdag des avonds nog moet gaan studeren om wat meer te bereiken, "terwijl de rijkelui's zoontjes dit op hun gemak des daags kunnen doen". Later werd nogmaals aangedrongen op doorvoering van een progressieve aanslag bij het vaststellen van het collegegeld. Het aantal studiebeurzen diende te worden verruimd, waardoor tevens bereikt kon worden, dat er in de toekomst minder "werkstudenten" zouden zijn.

De delegaties bespraken in afzonderlijke vergaderingen, welke Zondag 10 October vooraf gingen aan de algemene sluitingsbijeenkomst, verschillende hoofdstukken van het urgentieprogramma der O.P.S.J. Daarbij waren afzonderlijk afgevaardigd studenten, kunstenaars, onderwijspersoneel en scholieren van het middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs. Een der deelnemers gaf in waarderende zin een overzicht van het onderwijs in Sowjet-Rusland. Daartegenover stond een zeer kritisch gestemde inleiding van Joop Wolff in de openingsbijeenkomst van Zaterdagavond over het onderwijs in de Verenigde Staten van Amerika. Het hoopte zeer

slecht, er waren te weinig scholen, te weinig leerkrachten en te veel ongeletterden. 6000 kinderen kregen in het geheel geen onderricht. Voorts deed Amerika aan rassen-discriminatie op de scholen. De Wolff betitelde het comité voor on-Amerikaanse activiteit met "communisten-jagers", die als een geheime politie met inquisitie-bevoegdheden werkten.

Het bijzonder onderwijs in Nederland, meer in het bijzonder het katholieke, werd op de korrel genomen, omdat het, volgens de O.P.S.J.-voorzitter, zou worden bevoorrecht boven het openbare onderwijs. De kosten, uitgetrokken voor schoolbouw in Brabant en Limburg, waren maar iets minder dan het bedrag, bestemd voor de bouw van kazernes over geheel Nederland. Over het urgentieprogram (zie maandoverzicht no.7-1948) werd tijdens deze conferentie breedvoerig van gedachten gewisseld, doch nieuwe aspecten leverde zulks niet op. Het werd een echt praatocongres, dat met kamermuziek en een voordracht van Robert SOBELS werd opgeluisterd. Laatstgenoemde koos daarvoor het sterk communistisch getinte sprookje "Kameraad" van Maxim Gorki.

IV. CRITIEK UIT NEDERLAND OP DE W.F.D.Y.

Over de nationale en internationale studentenorganisaties, meer in het bijzonder de extreem-politieke stromingen daarin, werd in maandoverzicht no.3-1948, pag.21; een beknopte samenvatting gegeven. In aansluiting daarop kan hier melding worden gemaakt van een protest van de Nederlandse Studentenraad tegen de politieke tendenties van de World Federation of Democratic Youth, te Parijs.

De Nederlandse Studentenraad heeft onlangs zijn lidmaatschap dezer organisatie van communistische huize opgezegd. Na de jeugconferentie, welke in November 1945 te Londen werd gehouden, had de genoemde raad besloten zich bij de Wereld Federatie van Democratische Jeugd aan te sluiten, hoewel de Nederlandse studenten van meet af aan ernstige tegenwerpingen hadden tegen het politieke, meer nog het eenzijdig-politieke karakter van de W.F.D.Y. Destijds oordeelde de Nederlandse delegatie echter, dat deze naar haar mening ernstige bezwaren voortvloeden uit na-oorlogse symptomen. Zij verwachtte, dat deze zouden verdwijnen, zodra de geallieerde landen, die verenigd en in goede harmonie voor vrede en democratie hadden gestreden, tot een beter onderling begrip zouden komen. Deze hoop werd echter niet verwezenlijkt. Integendeel ontwikkelde de W.F.D.Y. zich meer en meer in een partij-politieke richting en de leidende groep begon de organisatie te gebruiken - of eerder te misbruiken - ter verbreiding van haar politieke denkbeelden en ter naging van haar politieke doeleinden.

De Nederlandse Studentenraad zegt deze ontwikkeling te hebben kunnen volgen uit de publicaties, welke zijn secretariaat bereikten. Tenslotte heeft de Raad vastgesteld, dat de Nederlandse studenten bereid blijven met de jeugd van de gehele wereld samen te werken, echter uitsluitend in een a-politieke sfeer, waarin de werkelijke belangen van de jeugd kunnen worden behartigd.

De International Union of Students, welke evenals de vo-
rengenoemde Wereld Federatie van Democratische Jeugd een inter-
nationale communistische mantelorganisatie is, hield in de Cité
Universitaire te Parijs in September j.l. haar elfde jaarverga-
dering. Delegaties uit veertig landen waren daar aanwezig. De
zitting werd gehouden onder de welbekende volks-democratische
slagzinnen: Vrede, nationale onafhankelijkheid en democratisie-
ring van het onderwijs.

De uitgebrachte rapporten bewogen zich in dezelfde geest.
O.m. werd door de Chinesedelegatie heftig geprotesteerd tegen
"het Fascistische bewind van Tsjang Kai Sjek", dat een misdadi-
ge oorlog tegen het Chinese volk leidt "met steun van Amerikaanse
imperialisten". Een sterke delegatie van Noord-China ver-
scheen, welke het congres van de W.F.D.Y. te Warschau had bijge-
woond.

V. ZWAKTE VAN DE REVOLUTIONNAIR-COMMUNISTISCHE PARTIJ (R.C.P.).

Het deelnemen aan de jongste verkiezingen voor de Tweede
Kamer was de laatste openbare krachtproef van de R.C.P. Zo kwam
daarbij alleen in Amsterdam en Rotterdam met één voor elke stad
afzonderlijke lijst uit. In aanmerking nemende, dat de grootste
R.C.P.-aanhang in deze beide havensteden woont, toonden de ruim
2000 behaalde stemmen wel afdoende aan hoe numeriek zwak deze
Trotzky-groep is. Men beseft in die kring, dat er iets dient te
gebouren, wil de partij tenminste niet volkomen in vergetelheid
geraken. Sinds de vorkiezingcampagne is de activiteit miniem
geworden. Het ontbreken van kader, van financieën en daarenboven
van enige actieve belangstelling der arbeiders, maakt het voor
de luttele R.C.P.-leiders zeer lastig in de roostige partij-
machine enige beweging te krijgen. Het voormalige weekblad "De
Tribune", dat uit geldnood slechts om de 14 dagen kan uitkomen,
tracht de schijn van activiteit nog op te houden. Het ontbreken
van een hechte binding met de arbeidersmassa's blijkt echter
telkens weer het grootste beletsel te wezen voor activiteit van
enige betekenis. In hoeverre thans plannen om de leden tot werk-
zaamheid ten dienste van de R.C.P. aan te sporen succes zullen
hebben, dient afgewacht te worden.

In Amsterdam wordt gepoogd de belangstelling van een brede
kring arbeiders te trekken door de verspreiding van een vlug-
schrift tegen de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. (Zie in
dit overzicht onder E.V.C.-verzet tegen de P.B.O. en de Onderne-
mingsraden). De R.C.P. ging hierin zelfs zover de E.V.C. te prij-
zen als de enige vakbond, welke zich verzet heeft tegen de P.B.O.
Overigens is de opzot van de Trotzky-groep duidelijk. In het be-
doelde pamflet wordt b.v. de gedachtegang gehuldigd, dat de loon-
eisen flink moeten worden opgeschreefd, aangezien de arbeiders
het anders toch niet de moeite waard vinden ervoor te gaan sta-
ken. Kennelijk ziet de R.C.P. in het ongebreidelde uitbreken van
arbeidsconflicten nog altijd de voornaamste beloning voor haar
agitatie. Zij wil daarvoor ook detailkwesties uitbuiten, voor
zover deze zouden kunnen leiden tot verstoring van de arbeids-

vrede en van de maatschappelijke rust en orde. De aangekondigde prijsverhogingen voor bepaalde levensbehoeften, het vakbondswerk, de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en andere kwesties in Nederland, alsmede de situatie in Indonesië en de internationale wrijvingen in het kamp der z.g. Stalinisten, worden gezien als evenzovele aanknopingspunten voor het voeren van revolutionaire agitatie. Het ontbreken van de nodige hulpmiddelen, vooral financiële, wettigt evenwel de veronderstelling, dat de R.C.P. in de naaste toekomst slechts op een smalle basis zal kunnen blijven opereren. Zoals in het jongste verleden bleek, blijft het in de links-extreme dwergformaties veelal bij plannen maken en praten. Het euvel dezer organisaties, van revolutionair standpunt bezien, is het zich blind staren op theoretische problemen. In Den Haag werd eind September een openbare cursusvergadering der R.C.P. belegd. Sal SANTEN, tot dusver bevoordigd bestuurder, lid van het Centraal Comité der partij en hoofdredacteur van "De Tribune", stelde daar nogmaals in het licht, dat de volgelingen van Trotzky op de eerste plaats de sociale revolutie beogen. Zijns inziens was het recente optreden van de "Stalinisten" in Indonesië vooral daarom af te keuren, omdat het niet hun oogmerk was aldaar een maatschappelijke omwenteling te ontketenen, doch slechts om opgenomen te worden in de regering.

Het trekt de aandacht, dat de Nederlandse Sectie van de Vierde Internationale een in de Duitse taal gesteld Trotzkyistisch blad, getiteld "Die Internationale" onder haar auspiciën deed uitkomen. Maurice FERAREZ, Amsterdam, stelde zijn naam en adres beschikbaar voor redactie en administratie. De eerste aflevering van genoemd blad is van Juli 1948, doch kennelijk later gedistribueerd. Gelet op het chronisch geldgebrek van de R.C.P., blijft de vraag open, uit welke kas de middelen vloeien, welke het drukken van dit vrij omvangrijke orgaan mogelijk maken. Het is, te oordelen naar de inhoud, bestemd als propagandamiddel der Trotzkyisten in bezet Duitsland.

In "De Tribune" (4-9-'48) wijdde M. Ferarez een artikel aan het tweede lustrum van de Vierde Internationale. In Zwitserland waren op 3 September 1938 dertig gedelegeerden uit elf landen bijeengekomen om tot deze stichting te komen. In de herdenkingsbijdrage wordt geconstateerd, dat het er destijds voor de arbeidersklasse somber uitzag. De Vierde Internationale ging uit van Lenin's woorden, in April 1917 geschreven: "Het komt niet aan op het aantal, maar op de juiste formulering van de ideeën en van de politiek van het werkelijk revolutionaire proletariaat. Het wezenlijke is niet de "verkondiging" van het internationalisme, maar het te verstaan, zelfs in de moeilijkste tijden internationalist ook in de daad te zijn".

Een jaar later (1939) brak de tweede wereldoorlog uit en Ferarez vervolgt: "De jonge, nog zwakke secties schenen voor een taak geplaatst, welke hun krachten te boven zouden gaan. Maar het program van het revolutionaire internationalisme bleek ook thans tegen de gebeurtenissen opgewassen. Kameraden werden vermoord of in de gevangnissen geworpen, de stem van het revolu-

tionnaire proletariaat bleef klinken". "Ook de moord van de G.P.Oe op Leo Trotsky, onze Lenin, kon daar geen verandering in brengen", aldus Ferrarez. "Enige maanden geleden vond het tweede Wereldcongres der Vierde Internationale plaats. Het aantal gedelegeerde secties was tweemaal zo groot als dat op het Stichtingcongres".

VI. BOND VOOR REVOLUTIONNAIRE PROPAGANDA IN DE BEDRIJVEN.

In de zomer van 1947 werd te Amsterdam de Internationale Federatie van Bedrijfskernen opgericht, waaraan werd medegewerkt door de N.B.V.S., Spartacus en aanvankelijk ook door de V.S.V.

Het "internationale" cachet werd er aan gegeven door enige activiteit van deze organisatie in België (Antwerpen). Alles bij een had deze Federatie in de praktijk maar weinig te betekenen. Ondanks de ervoor gevoerde propaganda in het gestencild blaadje "De Vrije Arbeider" schrompelde de Federatie meer en meer in een. Van recente datum is nu de omzetting van de I.F.B.K. in een Bond voor Revolutionaire Propaganda in de Bedrijven.

Aan de oprichting van de I.F.B.K. lagen als voornaamste punten, welke ook voor de evengenoemde Bond bleven gelden, ten grondslag:

- 1e. De oude arbeidersbeweging schakelt zich in bij de imperialistische fronten.
- 2e. De nieuwe verhoudingen in het zich steeds meer organiserende kapitalisme brengen met zich mede, dat de strijdende arbeidersklasse volkomen nieuwe vormen van strijd en organisatie zal moeten vinden.
- 3e. De arbeiders zien zich steeds meer geplaatst tegenover een kapitaalsorganisatie, waarvan de oude arbeidersbeweging onderdeel is geworden.
- 4e. De nieuwe strijd en de nieuwe organisatievormen van de arbeiders zullen van de economische basis af, dus vanuit de bedrijven moeten beginnen.
- 5e. De arbeiders zullen het zelf moeten doen, van het begin tot het einde. Zij zullen strijd en organisatie steeds zelf in handen moeten houden en hun macht nimmer aan anderen moeten delegeren. Door middel van strijd- en stakingscomités, uitgroeiende tot arbeidersraden, moet langs federatieve weg hun georganiseerde macht worden gevormd: federaties van de verenigde bedrijfspersonelen.
- 6e. De op te richten bond moet dus niet worden gezien als een nieuwe vakbeweging, doch als een bond die zich ten doel stelt onder de bedrijfsgenoten de gedachte te propageren, dat de bevrijding van de arbeidersklasse alleen het werk van de arbeiders zelf kan zijn, d.w.z. van alle in strijdcomités en arbeidersraden verenigde bedrijfs- en klassegenoten.

In eigen kring was men het, naar later bleek, niet eens over het karakter van de I.F.B.K. Enige leden van het Landelijk Comité wilden de I.F.B.K. doen uitgroeien tot een verbeterde vakbeweging. Dit verlangen leidde tot een intern geschil. Toen de kwestie principieel aan de orde zou komen, werd het conflict bevorderd door de scheuring in de E.V.C., welke de oprichting van de O.V.B. tot gevolg had. De voorstanders van een verbeterde vakbeweging trokken daaruit de conclusies, dat de I.F.B.K. nu wel kon verdwijnen. Geleidelijk verlieten zij de Federatie.

Tevergeefs werd nog geprobeerd hen te behouden voor het propagandawerk ter zelfbevrijding van de arbeidersklasse. Immers, ook onder diegenen, die de taak van de I.F.B.K. en haar leden zagen als een propagandistische, wees een aantal het lidmaatschap van de O.V.B. niet af. Zij achtten het niet uitgesloten, dat door propaganda de O.V.B. de noodzakelijke nieuwe strijdform meer zou benaderen. De I.F.B.K. bleven zij dus noodzakelijk achten voor gezamenlijk overleg over de vraag hoe, zowel in het bedrijf zelf, als in organisaties als de O.V.B., de propaganda voor het zelfdoen van de arbeiders moest worden gevoerd. 30 Mei l.l. werd daarna een landelijke conferentie van de I.F.B.K. gehouden, waarin deze problemen werden besproken. Besloten werd de Federatie niet op te heffen. Om haar speciaal karakter beter te doen uitkomen en dus verwarring in de toekomst te voorkomen, werd besloten de naam van de organisatie te wijzigen in: Bond voor Revolutionaire Propaganda in de Bedrijven (B.R.P.B.). De doelstelling is zoveel mogelijk gelijklopend gebleven aan de hiervoren vermelde punten.

De anarchistische opvattingen blijven dus hun stempel op deze Bond voor Revolutionaire Propaganda in de Bedrijven drukken. Voorshands kan geheel deze opzet als een redeneer-kwestie zonder veel praktische betekenis gezien worden. In de I.F.B.K. stelde men zich eensdeels op het standpunt, dat in de economische organisatie van de arbeidersklasse het principe van "van onderop" niet alleen in zijn uiterste gevolgtrekkingen moest worden doorgevoerd, maar dat tevens de organisatie-vorm zodanig diende te zijn, dat de (strijd)-kernen zich eerst dan in de bedrijven zouden vormen, wanneer er strijd zou worden gevoerd. Tot zolang moesten de kernen een propagandistische taak vervullen en geen strijdende opdracht hebben. Anderzijds was men van mening, dat de strijd niet louter "van onderop" aangemoedigd kon worden, maar ook in de organisatie van bestuurszijde diende uit te gaan.

De doelstellingen van het anarcho-syndicalisme, welke op dit verschil van inzicht, zij het zijdelings, betrekking hebben, werden in "De Vrije Socialist" (9-10-'48) verduidelijkt: "Het Anarcho-Syndicalisme vertoont diep ingrijpende verschillen met de vakverenigingen. Het voornaamste verschil is, dat het syndicalisme zich ten doel stelt het brengen van het beheer der bedrijven - dus van het gehele industriële leven - in handen van de arbeiders, in elke tak van bedrijf. De vakorganisaties zijn niet meer dan verdedigingsorganisaties om de arbeidsvoorwaarden binnen het raam van de kapitalistische maatschappij op peil te houden. Het syndicalisme daarentegen beperkt zich niet tot de strijd voor betere levensvoorwaarden, hoewel het voor die strijd de meest doeltreffende middelen aanwijst. De syndicalisten zijn zich er echter van bewust, dat, zolang de kapitalistische maatschappij bestaat, de arbeiders van het grootste deel van de opbrengst van hun arbeid zullen worden beroofd. Zo lang het industriële leven van bovenaf wordt beheerd, hetzij door particuliere eigenaren, hetzij door de staat, zal de arbeider een pion zijn in het spel, dat door anderen wordt gespeeld. Daarom strijdt het anarcho-syndicalisme voor de opheffing van de kapitalistische maatschappij. Het strijdt voor de vernietiging van de staat en komt op voor de totstandkoming van een gedecentraliseerde maatschappij. In samenwerking met de plaatselijke communes

(organisaties voor het beheer en de regeling van plaatselijke zaken en aangelegenheden) wil het de grondslag leggen voor een organisatie van de productie en de distributie om op de grondslag van de vrijheid in de behoefte van alle mensen te voorzien.

In de "Grondslagen" van de B.R.P.B. komt deze anarchistische tendens eveneens tot uiting. Alle vroegere organisatievormen van de arbeidersklasse, zoals de vakbeweging en de parlementaire politieke partijen, heten daarin "ideologisch en organisatorisch geheel doortrokken van de burgerlijke en nationale maatschappij-beschouwing. Zij schakelen zich steeds meer in de z.g. geleide economie van het kapitalisme in. Zij aanvaarden de rationalisatie in de gehele uitbuiting van de arbeidersklasse. Zij idealiseren de nieuwe orde als een naar socialisme groeiende".

VII. INTERNATIONAAL-SOCIALISTISCHE BEWEGING (I.S.B.)

De z.g. Vlam-groep, afkomstig uit het illegaal verzet (met het ondergrondse blad "De Vonk"), werd onlangs in de verklaring van het Partijbestuur der C.P.N. gediskwalificeerd met het ergste scheldwoord, dat ook de volgelingen van Moskou in Nederland voor hun tegenstanders in petto houden, n.l. als een troep Trotskysten.

De Vlam-redactie, zoals uit haar blad van 9 Oct. j.l. bleek, liet zich desondanks niet weerhouden een begin te maken met een serie publicaties over de G.P.O.-moord op Leo Trotsky. In tal van andere beschouwingen had zij reeds vroeger instemming betuigd met opvattingen, welke indruisen tegen de richtlijnen van het Stalinisme.

In de loop der na-oorlogse jaren heeft het orgaan van de I.S.B. zich beijverd zoveel mogelijk facetten van het socialisme te belichten. Door toelichtingen op de leerstellingen van het Marxisme en het daaruit ontwikkelde Leninisme kwam het daarbij internationaal herhaaldelijk in botsing met de praktijken van het communisme van Moskou en, nationaal, met de praktijken van politieke groepen in Nederland, die het socialisme in hun vaan hebben geschreven, doch er niet naar zouden handelen. Vandaar de veelal critische en afwijzende standpunten van de Vlam-groep tegenover de regeringspolitiek inzake Indonesië e.d.

In een artikel "Schuld en Boete" over de wijziging van de koers der C.P.N. ("De Vlam" 7-8-'48) verduidelijkte de redactie haar standpunt, toen zij een der redacteuren (Frits Kiof) liet schrijven: "Want hoe scherp onze kritiek op de politiek en de gestes van deze partij (de C.P.N.) ook moge zijn, hoe verwerpelijk het optreden van de leiders en een deel van het kader ook moge zijn, een belangrijk deel van de aanhang der C.P.N. behoort krachtens de gezindheid tot de socialisten of de voor het socialisme ontvankelijken in het Nederlandse proletariaat. Daarom moet elke kritiek zich daarop baseren en appelleren aan de socialistische gevoelens, aan het socialistische willen, dat daar aanwezig is. En daarom moet ook de verklaring van het P.B. van de C.P.N. aan deze maatstaven getoetst worden". En verderop: "Men behoeft geen minnaar van Amerikaanse invloed

in Europa te zijn om vast te stellen, dat, ontdaan van alle praatjes en franje, "verhoogde activiteit tegen het Marshall-plan" en "duidelijk maken van de socialistische opbouw in de Sovjet-Unie", niets anders is dan partijkiezen in de tegenwoordige imperialistische tegenstelling, in het belang van Rusland. In de praktijk komt het hier op neer, dat de C.P.N., evenals iedere C.P. buiten Rusland, zich zal verzetten tegen een herstel van de economische kracht van Europa en daarmee tegen de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme".

Dat de verklaring van het P.B. der C.P.N., de verkiezingsnederlaag o.a. aan het optreden van "De Vlam" weet, kon dit blad slechts verheugen. Het zag er een erkenning in van het belangrijke feit, dat zijn appèl aan het socialistische fatsoen tot in de rijen van de C.P.-aanhang weerklank had gevonden. Tenslotte meende Frits Kiof in een "Verenigd Socialistisch Europa" de macht te herkennen "die zowel het reactionnaire Amerikaanse monster-kapitalisme als het gevaarlijke Russische staatsabsolutisme kan weerstaan en overwinnen".

Staat de I.S.B. kennelijk afwijzend tegenover de totalitaire praktijken van het communisme van Moskou, zo moet daar aan worden toegevoegd, dat het beoogt, zonder steun van enige partijorganisatie een "strijdbaar socialisme" te verbreiden. Vandaar in de praktijk een herhaalde malen tot uiting gekomen radicalisme. Het orgaan van de I.S.B. blijkt het overigens niet naar den vleezo te gaan, blijkens de mededelingen gedaan tijdens de bijeenkomst van lezers van "De Vlam" d.d. 3 Oct. j.l. te Amsterdam.

Dirk SCHILP, de directeur van het bedoelde weekblad, deelde aan de ongeveer 200 aanwezigen mede, dat deze bijeenkomst ten doel had meer activiteit onder de "Vlam"lezers te verwekken, teneinde de Vlam-gedachte uit te dragen. Hij stelde vast, dat tot nu toe een klein gedeelte van de werkers "De Vlam" in het leven hield. Deze werkers waren wel in het bijzonder de redacteurs, die zo overbelast waren, dat het op deze wijze niet verder zou kunnen gaan. Schilp zette verder uiteen, dat, wat het financiële gedeelte van "De Vlam" betrof, dit er allerbenardest voorstond. Het was nu zover, dat correspondentie met het buitenland, niet gevoerd kon worden, omdat de portie niet betaald konden worden. Bovendien was hij al overgegaan tot ontslag van enkele arbeidskrachten, werkzaam op het redactie-bureau. Het ontslaan van deze krachten, die eigenlijk niet gemist konden worden, was eveneens gebaseerd op het gebrek aan kasmiddelen. Spreukbeurten konden niet vervuld worden, omdat er in de eerste plaats geen tijd voor was en in de tweede plaats, geen geld voor het betalen van de reizen. Aan het slot van zijn betoog deelde Schilp nog mede, dat Frits KIEF en Jef LAST een aantal stellingen hadden ontworpen, die het doel of de taak van de gemeenschap "De Vlam" aangaven. Ze zouden naderhand in het weekblad worden gepubliceerd. Naast talrijke leerstellige uitspraken zettingen bevatten ze o.m. deze passage: "Alhoewel wij als socialisten de Russische maatschappelijke structuur, als aan het socialisme vijandig, bestrijden, zijn wij niettemin tegenstanders van iedere tegen Rusland gerichte omsingelingspolitiek, tegen

iedere agressie en tegen iedere preventieve oorlog. Wij voeren strijd tegen de pogingen van het Amerikaanse hoog-kapitalisme om van Europa een kolonie en een tegen Rusland gericht bruggenhoofd te maken. Wij zoeken daarvoor steun bij de zich ontwikkelende linkse krachten in ditzelfde Amerika, maar vooral ook bij de grote democratische volksbewegingen in Azië, Afrika en Zuid-Amerika. Omgekeerd keren wij ons tegen elke Russische agressie en tegen die Russische politiek, die het Russische volk van de andere volkeren der aarde tracht af te sluiten".

Op de bovenvermelde conferentie werd een commissie benoemd ter voorbereiding van een Vereniging van Vlam-groepen. In overleg met de Vlam-redactie zal het aantal plaatselijke groepen worden uitgebreid en de reeds bestaande zullen worden geactiveerd. Samenkomsten zullen worden belegd, propaganda-acties gevoerd. Tevens zal het Vlam-kampwerk bij de nieuwe vereniging worden ondergebracht. Het Vlam-kamp van de gepasseerde zomer werd ditmaal niet te Junne in Overijssel doch te Leersum gehouden.

In "De Vlam" (9-10-'48) werd inmiddels een aantal richtlijnen gegeven, welke na het horen van de lezersconferentie een vastgelegde vorm hadden gekregen. Enkele punten, betrekking hebbende op de houding van de Vlam-groep t.a.v. een eventueel toch uitbrekende derde wereldoorlog, op de militair dienstweigering, op de gemeenschapsorganen, waarop het socialisme zal moeten worden gebouwd, op de verhouding ten opzichte van Amerika en Rusland, werden verwozen naar een speciale redactie-commissie.

De reeds gepubliceerde "Richtlijnen" geven het oordeel, dat de oprichting van een nieuwe socialistische partij in Nederland inopportuun is en onmogelijk. Daarna werd echter het inzicht gegeven "dat de coalitiepolitiek van de Partij van de Arbeid en haar voortdurende opportunistische verloochening van het principiele socialisme, de arbeidersmassa's niet alleen van deze partij, maar ook van het socialisme dreigen te vervreemden en dat dit een gevaar betekent voor die militante revolutionaire geest, die ons de beste strijders en werkers van het socialisme bezolde".

VIII. E.V.C.-VERZET TEGEN DE PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE.

"De geschiedenis van de Nederlandse vakbeweging is een geschiedenis van strijd", aldus sprak Berend BLOKZIJL, landelijk voorzitter van de Eenheids Vak Centrale ter inleiding van het demonstratief E.V.C.-congres (8/9 Oct.) in Bellovue te Amsterdam.

Deze strijd wordt thans kennelijk met grote energie voortgezet, waar het hier bezwaren geldt tegen de wetsontwerpen inzake Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie en Ondernemingsraden. De plannen van de Nederlandse Regering boegen, blijkens talrijke uitingen van uiterst linkse woordvoerders, deze strijd onmogelijk.

lijk te maken door een principiële aantasting van het stakingsrecht.

Van communistische zijde - en Berend Blokzijl heeft zich in zijn congresrede op de eerste plaats als vurig communist doen kennen - wordt de totstandkoming van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, kortheidshalve als P.B.O. aangeduid, gezien als een anti-democratisch werkstuk der fascistische reactie.

De voorgestelde Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie zal dan ook niet het belang van het Nederlandse volk dienen, zoals het Wetsontwerp bedriegelijk belooft, maar uitsluitend dat van het groot-kapitaal, aldus Blokzijl. De navolgende passage uit zijn rede illustreert de sfeer, waarin de actie wordt gevoerd: "Deze belangenbehartiging van het groot-kapitaal door de voorgestelde P.B.O. heeft eveneens verregaande en noodlottige gevolgen voor de volksinvloed op de werkzaamheid van onze parlementaire instellingen. Het gehele wetsontwerp vertoont n.l. een pijnlijke gelijkenis met de corporatieve opbouw van de voormalige fascistische staat Italië en de huidige fascistische staten, Spanje en Portugal. Mussolini dicteerde in de Italiaanse grondwet, dat het gehele maatschappelijke leven van dat land geleid moest worden vanuit een aantal corporaties, die wat de samenstelling betreft vrijwel overeenkomen met de schappen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, zoals deze thans wordt voorgesteld. Deze corporaties werden bestuurd door ondernemers en naar het oordeel van Mussolini, representatieve vakverenigingsvertegenwoordigers, terwijl de aldus bestuurde corporaties wetten uitvaardigden, die van beslissende invloed waren voor het gehele volk, terwijl dit volk op generlei wijze in staat was zijn invloed te laten gelden.

"Ziehier", aldus Blokzijl, "het paradijs van wijlen Mussolini en van Franco, de Spaanse Hitler. Ook de organen van de thans in ons land voorgestelde Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie worden met verordenende bevoegdheid bekleed. D.w.z. de besturen van deze organen, op de samenstelling waarvan geen ander invloed heeft dan de man aan de top, de betrokken ministers, hebben de bevoegdheid de verordeningen te maken, op overtreding waarvan straffen zijn ingesteld, zonder dat de betrokkenen ook maar enigerlei invloed op de samenstelling van deze besturen kunnen uitoefenen. De door het volk gekozen parlementaire instellingen verliezen, omdat ook deze doorslaggevende invloed inzake deze verordeningen kunnen laten gelden, meer en meer aan betekenis. In dit licht is het instellen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie een aanranding van de huidige democratie en een gang naar de corporatieve maatschappij van Mussolini. Dat is dan ook de reden waarom de katholieke reactie, met Romme in de voorste geloderen, zo hartstochtelijk op een snelle instelling van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie aandringt.

Laten dit vooral de arbeiders, georganiseerd in het N.V.V. weten. Hun besturen hebben, door aan het tot stand komen van dit wetsontwerp mee te werken, eigen beginselen verzaakt en steun verleend aan de doeleinden, die Romme c.s. nastreven. Laten de arbeiders van het N.V.V. hun bestuurders tot de orde roepen en wel zo snel mogelijk!"

Ook hier blijkt weer de tactiek om de leden van de niet-communistische bonden zoveel doenlijk tegen de eigen leiders in het harnas te jagen. (Zie maandoverzicht no.8-1948).

De E.V.C.-voorzitter gooide het verder, overeenkomstig het door C.P.N. en haar mantelorganisaties uitverkoren "eenheidsstreven" over de boeg der solidariteit. "Wij zijn er van overtuigd", zo sprak hij o.m., "dat de arbeiders, of ze nu lid van de E.V.C. of van het N.V.V., van de K.A.B. of van het C.N.V. zijn, onder geen enkele voorwaarde het stakingsrecht zullen prijsgeven. Abraham Kuyper is het niet gelukt, Seyss Inquart is het niet gelukt en nog minder zal het Romme en zijn vrienden gelukken".

In zijn rede heeft Blokzijl voorts herinnerd aan de installatie d.d. 24 Januari 1947 door de Minister van de Z.g. "Commissie van der Ven", bestaande uit vertegenwoordigers van de Stichting van de Arbeid, enige regeringspersonen en een aantal ambtelijke leden. Deze commissie had tot taak over de toekomstige bedrijfsorganisatie advies aan de regering uit te brengen. Het wetsontwerp steunt op dit advies. Voor de samenwerkende vakorganisaties namen in deze commissie zitting A.C. de Bruijn, H.J. de Kuiper (K.A.B.), F.P. Fuykschot, M. Ruppert (C.N.V.), G. Joustra, H. Oosterhuis en A. Vermeulen (N.V.V.).

In de ontwerp-wet van de commissie wordt voorgesteld om door de schappen bij verordening o.a. vast te stellen:

- a. de arbeidsbemiddeling, de aanstelling en het ontslag van personeel;
- b. de vakscholing;
- c. de lonen- en andere arbeidsvoorwaarden.

Het bij verordening vaststellen van lonen en andere arbeidsvoorwaarden door organen, waarop de vakbeweging geen enkele invloed kan uitoefenen, daar de arbeidersvertegenwoordigers niet op last van hun organisatie mogen handelen, noch met deze ruggespraak houden, is, volgens Blokzijl, onaanvaardbaar.

De E.V.C.-voorzitter merkte vervolgens op, dat de Regering deze "verregeande suggestie" van de commissie v.d. Ven nog niet had overgenomen, maar in de Memorie van toelichting blijkt had gegeven hiervan een warm voorstandster te zijn. Hij noemde dit handig. Deze sluippolitiek der regering was zo langzamerhand bekend. "Het nemen van voor de arbeidersklasse ongunstige maatregelen geschiedde altijd bij stukjes en beetjes". Hij verwees hiervoor naar de wijze waarop prijsverhogingen worden aangekondigd.

Het onttrekken van de vaststelling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden aan de vakbeweging, achtte de E.V.C.-voorzitter een principiële aantasting van het stakingsrecht. Het zou inhouden, dat het stakingswapen, een grondwettelijk middel van de arbeidersklasse om naar betere levensverhoudingen te streven, een middel, dat zoveel malen in de geschiedenis van de vakbeweging ingezet moest worden, buiten de wet wordt gesteld.

Dit werd volgens hem niet met zoveel woorden gezegd, omdat staken formeel niet verboden is. Maar wanneer de vaststelling van arbeidsvoorwaarden tot de bevoegdheden van de publiekrechtelijke organen zou worden gerekend, zou het stakingswapen krachteloos worden gemaakt. De werkers zouden het recht weliswaar nog bezitten om het werk neer te leggen, doch de mogelijk-

heid om hierdoor resultaten te bereiken, aldus Blokzijl, trachtte de reactie te verhinderen door de decreten van de publiekrechtelijke organen, die dan ook de officiële goedkeuring zouden hebben van de door de "representatieve" werknemersorganisaties aangewezen leden.

Vervolgens werd het wetsontwerp "Ondernemingsraden" bestreden. Volgens het wetsontwerp terzake is het hoofd of de bestuurder van een onderneming, waarin 25 of meer werknemers werkzaam zijn, verplicht een ondernemingsraad in te stellen op een door de Regering te bepalen tijdstip.

Bezwaar werd o.a. aangevoerd tegen de bepaling, dat de directeur, omdat hij directeur is, voorzitter van de ondernemingsraad wordt. Ook deze dient uit en door het personeel gekozen te worden. De leden van de ondernemingsraad behoorden zonder meer uit en door het personeel gekozen te worden, ongeacht van welke vakbeweging de betrokkenen lid waren. De leden van de ondernemingsraad dienden niet anders geschorst te worden dan door de arbeiders, die zij vertegenwoordigen. De bevoegdheid van de ondernemingsraad achtte Blokzijl te gering. Hij mag een reeks van klachten, bezwaren en opmerkingen van het personeel behandelen, echter geen maatregelen nemen, die aan de wensen van het personeel voldoen.

Volgens Blokzijl had het N.V.V.-bestuur blijkbaar zijn stromen naar gemeenschapsbezit van de productie-middelen opgegeven en braaf aahvaard, wat Romme dicteerde: het in beginsel huldigen van het privaat bezit, gelijk dit van katholieke zijde wordt gedaan. De leden van het N.V.V. zouden door hun bestuurders zoveel mogelijk onkundig zijn gelaten over de ware strekking van de wetsontwerpen inzake P.B.O. en Ondernemingsraden.

In het verdere verloop van zijn rede laakte Blokzijl de loonstop, welke trouw bewaakt wordt door het College van Rijksbemiddelaars, die hij loondictators noemde. Vobrts verwees hij naar de stijgende kosten aan levensonderhoud, welke de koopkracht van de lonen deed dalen.

Overigens volgde het betoog van de E.V.C.-voorzitter dezelfde lijn als dat der officiële communistische critici, zodat op nationaal terrein de banvloeken werden rondgeslingerd tegen de afschaffing van subsidies op levensmiddelen en verbruiksgoederen, tegen huurverhoging, tegen de premieheffing van 2% voor de aanstaande instelling van bedrijfspensioenfondsen, tegen de militaire uitgaven in Indonesië en op internationaal gebied o.m. tegen het Marshall-plan, de Westelijke Unie etc.

Binnen het directe domein der vakbeweging lag tenslotte het opnieuw ter sprake brengen van de mislukte fusie tussen het N.V.V. en de E.V.C. Volgens Blokzijl had het in Februari 1947 genomen besluit om de eenheid met het N.V.V. tot stand te brengen sindsdien aan botekonis gewonnen.

De E.V.C. zou een communistische organisatie zijn, die niet zelfstandig besliste, maar handelde op aanwijzing van een politieke partij.

Dit argument was, aldus Blokzijl, uit den treure herhaald, zowel door Romme als door enige scheurmakers in de E.V.C. Dit afgezaagde argument was een middel van de reactie om de verdeeldheid van de vakbeweging in stand te houden.

Wanneer de trammannen in Den Haag, waarvan velen, die 30 en meer jaren trouwe leden zijn van het N.V.V., staakten, dan hadden dat de communisten gedaan. Wanneer de katholieke mijnwerkers tegen de invoering van het pijler-accord in verzet kwamen, dan hadden dat de communisten gedaan. Zo was het ook in andere landen. Maar de arbeiders doorzagen dit spelletje meer en meer, aldus Blokzijl.

En de arbeiders van Nederland wisten drommels goed, dat het niet de communisten zijn, die voorgesteld hebben op de begroting voor 1949 nagenoeg 40% voor oorlogsdoeleinden uit te trekken, de subsidies op de verbruiksgoederen te verminderen of af te schaffen, de winstmogelijkheden voor het ondernemersdom te verruimen en de posten voor volkshuisvesting en woningbouw met ettelijke miljoenen te verlagen.

Het zeer uitvoerige betoeg van de landelijke voorzitter der E.V.C. bevestigt de vroegere indrukken, dat de C.P.N., ofschoon zelf op de achtergrond blijvend, de sociaal-economische situatie aftast op zoek naar zwakke plekken voor haar verdere agitatie.

In vorige overzichten werd dezerzijds reeds aangetoond, dat de strijd zich verplaatst van het strikt politieke naar het maatschappelijk-economische slagveld. Het stimuleren van gevoelens van onbehagen onder de arbeidende bevolking is het naastbijliggende doel. Als dit gelukt, zal daaruit onvermijdelijk politieke winst worden gemaakt.

Indien Blokzijl in dezelfde rede beweert, dat de arbeiders niet wensen te staken om het staken, kan dit zonder meer het vaststellen van een bestaande toestand zijn.

Doeh juist de internationale verschijnselen, inzonderheid in Frankrijk en Italië, demonstrenen, dat de communisten in West-Europa de stakingsbewegingen telkens weer pogen aan te moedigen en uit te breiden. Ze beogen de samenleving, welke door de nasleep van de oorlog en vele nadien gemaakte fouten ernstig geschokt is, in die kwetsbare en onevenwichtige toestand te brengen of te houden, welke de gunstigste voorwaarden schept voor revolutionaire en gezagsondermijnende acties. Vandaar dat de rede van Blokzijl, als proefstuk van oplaaiende activiteit in het links-extreme kamp, van meer dan incidentele betekenis moet worden geacht.

De verwijzing "naar het voorbeeld van onze Franse kameraden" en de opmerking, dat de Nederlandse arbeidersklasse, als de regering voor haar verlangens doof blijft, een andere taal zal moeten spreken, bevestigen die indruk. Veelzeggend was tevens de aansporing de bestaande (bedrijfs)kernen met hand en tand te verdedigen en strijd te voeren om deze nieuwe en uitgebreider bevoegdheden te geven ter verwerving van waarlijke medezeggenschap.

Na de mislukking van het Welvaartsplan en van talrijke andere propaganda-stunts der C.P.N. is het onderwerp van de P.B.O. en de Ondernemingsraden aangepakt als een agitatiemiddel, dat wonderwel past in een grootscheepse actie van sociaal-economische aard. Na de in het jongste verleden door de C.P.N. willens

of onwillens gemaakte psychologische fouten (o.m. de Welvaartsactie, Tsjecho-Slowakije, de Vorrink-affaire en het geval-Tito) blijkt de huidige agitatie behoorlijk voorbereid te zijn. Reeds in het Augustus-nummer van het communistische scholingsmaandblad "Politiek en Cultuur" werd de wet op de bedrijfsorganisatie summier en nog wat mat van toon becritiseerd. Blokzijl schreef daar in toen aan het slot o.m.: "De sociaal-democratische arbeiders, die geroepen zijn met de communisten de spil te vormen van dit bondgenootschap aller werkers, doen goed zich los te maken van leiders, die in feite naar het kamp van de reactie zijn overgelopen". Het is vooral deze gedachte, welke in het rebente betoog van Blokzijl nader werd uitgewerkt. Blijkbaar werd er door de leiding deerlijk geploeterd en heel wat afgezwoegd om dit actuele requisitoir van Blokzijl te redigeren.

De C.P.N. en haar mantelorganisaties zullen er op de eerste plaats wel een uithemend hulpmiddel in zien om te pogen het contact met de arbeidersmassa's te herstellen.

De partijleiding heeft na het uiten der zelfbeschuldigingen haar plaats als "openbaar aanklager" weer ingenomen.

Aan dit E.V.C.-congres, dat onder de leuze "Werkend Nederland verdedigt de Vakbeweging" is gehouden, namen 293 gedelegeerden deel, (van wie 85 leden van andere organisaties), werkzaam in 251 bedrijven en industrieën. Voorts waren 200 à 250 genodigden en belangstellenden tegenwoordig. De belangstellenden werden alleen toegelaten tijdens de rede van Berend Blokzijl, aan de vooravond van de congresdag uitgesproken.

Ook het buitenland toonde belangstelling. "De Waarheid" maakte gewag van brieven, ontvangen uit de Sowjet-Unie, uit Polen, Roemenië, Frankrijk (van de 'communistische' C.G.T.) en van het Wereld Vak Verbond enz.

Onder de aanwezigen was een aantal personen, dat evenals talrijke gedelegeerden, het woord vroeg. Zij werden door het presidium aangediend als afgevaardigden van de Uniebonden. Uit de discussies is gebleken, dat men hier te maken had met individuele leden van bedoelde vakorganisaties, die zich voor een deel kritisch uitlieten over de houding van hun eigen vakbonden. Enige van deze sprekers gaven door hun manier van zeggen meer de indruk militante communisten te zijn dan leden van organisaties, die zich niet hebben te richten naar de wensen en lastgevingen van communistische politici. Wellicht heeft het solidariteitsgevoel, waarop Blokzijl herhaaldelijk een beroep had gedaan, deze sprekers geleid bij het uiten van hun ontevredenheid.

Eén van hen zei: "De geestelijken moeten zorgen voor het geestelijk voedsel en dit brengen op die plaatsen, waar dat nodig is, maar eerst moeten onze magen gevuld worden en daar is eenheid voor nodig".

Een ander bewoerde, "dat niet naar de pastoors geluisterd moest worden, maar dat allen in één vakcentrale georganiseerd behoorden te zijn".

Een N.V.V.-lid opponeerde Blokzijl, die hem echter bij de beantwoording door zijn snedigheid overtroefde.

Een afgevaardigde uit Rotterdam zei, "dat wanneer er gestaakt zou worden in Nederland, de haven- en bootwerkers zouden meedoen. Deze zouden te allen tijde achter een algemene staking staan".

Het congres werd gesloten door de voorzitter met de woorden: "Wanneer jullie straks in jullie haardsteden zult zijn teruggekeerd, werkt dan mede voor de Eenheid en aan het vormen van fabriekskernen. In deze kernen hebben de arbeiders nog iets in te brengen, in tegenstelling met de P.B.O."

Ontwerpen voor een schrijven aan de Regering en voor een oproep aan de arbeidende bevolking van Nederland werden zonder stemming goedgekeurd. In het eerste zijn deze vier wensen opgenomen:

1. handhaving van de subsidies op de levensmiddelen;
2. handhaving van de huidige kolonprijs;
3. handhaving van het huidige huurpeil;
4. onmiddellijke toekenning van een loonsverhoging van 15%.

De brochure "Werkend Nederland verdedigt de Vakbeweging", waarin de voornaamste grieven der E.V.C. tegen de P.B.O. en de Ondernemingsraden zijn opgenomen, wordt door deze vakcentrale beschouwd als goede propaganda, vooral onder aangeslotenen bij de Uniebonden en ongeorganiseerde arbeiders. Verwacht kan worden, dat er ook in de bedrijven mee gewerkt zal worden.

De Revolutionnair-Communistische Partij (Nederlandse sectie van de Vierde Internationale) mengde zich in het P.B.O.-debat met een pamflet "aan de arbeiders van Nederland". De E.V.C. krijgt daarin een pluim, omdat zij als enige vakcentrale zich tegen de P.B.O. heeft uitgesproken: "Wanneer het de E.V.C. ernst is met de oproep voor eensgezinde actie tegen de P.B.O., dan zal zij beter dan in het verleden de strijd moeten organiseren. Dan zal zij de arbeiders moeten leiden in de strijd tegen de loonstop, door op te komen voor een bestaansminimum van zestig gulden met een glijdende loonschaal. Deze laatste houdt in, dat de lonen regelmatig aangepast moeten worden aan het gestegen prijspeil, iets wat in verband met het loslaten der prijzen door de regering van doorslaggevend belang zal blijken te zijn. De E.V.C. zal niet, zoals voorheen, voor metaalarbeiders, bouwvakarbeiders, havenarbeiders of arbeiders uit welk bedrijf dan ook, met verschillende looneisen moeten komen, die bovendien zo weinig aantrekkelijk waren, dat de arbeiders daarvoor niet eens in strijd willen gaan", aldus de voornaamste zinsneden uit het vlugschrift. Het kan gezien worden als een poging om de R.C.P. weer in de running te brengen. Reeds geruime tijd ging er van deze Trotzky-groep hoegenaamd geen activiteit meer uit. Leuzen als: "De vakbeweging los van de Staat"; "Weg met de P.B.O."; "Weg met de Stichting van de Arbeid" etc. zijn blikvangens om de arbeiders te herinneren aan haar bestaan.

IX. HET SOLIDARITEITSFONDS VAN DE E.V.C.

In het verleden hebben talrijke stakingsacties, welke de goedkeuring der z.g. Uniebonden niet konden wegdragen, hoge cijns gevorderd van de stakingskas der Eenheids Vak Centrale. Toen men, mede als gevolg van het ondersteunen van anders- en niet-georganiseerden, die betrokken waren bij door de E.V.C.-leiding erkende arbeidsconflicten, de stakingsfondsen onheilspellend zag slinken, werd het Solidariteitsfonds door genoemde vakcentrale gevormd, dat in de wandeling genoemd wordt het "Sol"-fonds der E.V.C.

Reeds in het voorjaar van 1948 werd het door een vooraanstaand E.V.C.-bestuurder een krachtig actie-wapen, maar ook een belangrijk politiek wapen genoemd. In Maart van dit jaar werd in openbare bijeenkomsten van de E.V.C. een beroep op de leden gedaan om solidariteits-comités te vormen tot steun van het onderhavige fonds. De indruk werd gewekt, dat het huidige solidariteitsfonds eigenlijk identiek is aan het gelijknamige uit de bezettingstijd, althans een voortzetting daarvan.

H. HENNINK, landelijk secretaris der E.V.C., wekte begin 1948 de leden op om huis aan huis steunlijsten aan te bieden en propaganda te maken voor de weerstandskassen dezer Vakcentrale en meldde daarbij de oprichting van een strijd- en solidariteitsfonds. Gij begrijpt, aldus zijn toelichting, dat we over belangrijke bijdragen moeten beschikken, die we niet uit Rusland en ook niet uit Tsjecho-Slowakije krijgen. In een zelfde bijeenkomst (Maastricht d.d. 9-3-'48) voegde Hennink daaraan toe, dat de stakingskassen tot op de bodem toe loeg waren en dat met het oog daarop een solidariteitsfonds werd gesticht.

Het hoofddoel van het "Sol"-fonds blijkt te zijn het vormen van een materieel strijdmiddel, teneinde stakingen te kunnen beginnen en zo mogelijk succesvol te beëindigen. Vandaar, dat de E.V.C. niet alleen op de rechtstreeks bij haar aangesloten leden ten deze aandrang op activiteit, doch evenzeer de hulp inriep van huisgenoten, bij voorkeur van huisvrouwen. In tal van plaatsen werden Sol-commissies opgericht. Over het algemeen, aldus de gedachtegang, zouden de vrouwen nog te weinig bij het werk betrokken zijn. Zij dienden in meerdere mate ingeschakeld te worden bij het distribueren en daarna bij het ophalen van steunbusjes. Tot nu toe is er van het project om z.g. Sol-avonden te organiseren met (kosteloze) medewerking van vooraanstaande artiesten niet gebleken.

Het Solidariteitsfonds mocht niet worden gebruikt als een middel om anders- of niet-georganiseerden gelijke rechten te schenken als die, waarop E.V.C.-leden statutair en reglementair recht kunnen doen gelden. Wel hebben de stichters van het Solidariteitsfonds er kennelijk rekening mede gehouden, er althans op gespeculeerd, dat vele ongeorganiseerden dicht bij de E.V.C.-gedachte zouden staan, maar niet in de gelegenheid zouden zijn zich openlijk bij de Eenheids Vak Centrale aan te sluiten. Men heeft daarbij bijvoorbeeld gedacht aan de werkers in het katholieke Zuiden. Het weerstrevende element in de Uniebonden, dat do boventoon heet te voeren in het onderdrukken van spontane stakings-initiatieven van bij die bonden aangesloten leden, vormde een niet minder belangrijk probleem. De stakingskassen van de Uniebonden bleven gesloten, aldus de algemene klacht van

de E.V.C. in het jongste verleden. De strijd van de arbeidersklasse mocht echter niet belemmerd worden of zelfs geheel verhinderd door deze machtspositie van de Uniebondsleiders. Al bleef als eerste eis "de stakingskassen open" gelden, zo kon de E.V.C. h.i. de ogen niet sluiten voor de werkelijke toestand, dat de stakingsfondsen van N.V.V., K.A.B. en C.N.V. geblokkeerd bleven. Dit is gevoeld als een zeer hinderlijke beknotting van de stakingsdrang, welke bestaat bij de leiding der C.P.N. en haar vooral op sociaal-economisch terrein diligente mantelorganisaties (in casu de E.V.C.). Het Sol-fonds zou, voor zover dit binnen zijn vermogen ligt, als actiewapen moeten worden gehanteerd om niet E.V.C.-ers in het voeren van klassestrijd te ondersteunen en daardoor tevens aan te moedigen. Vandaar de opzet om anders- en niet-georganiseerden om een bijdrage te vragen voor het Solidariteitswerk van de E.V.C.

De politieke facet komt vervolgens onmiddellijk naar voren, n.l. het streven naar versterking van de eenheid der arbeidersklasse. De C.P.N., als instructrice in politieke zaken, heeft reeds maanden voor de jongste verkiezingen op de noodzaak gezien deze eenheid te bevorderen. Vooral na de Kamerverkiezingen heeft de Communistische partij haar actie in die richting intensief verder ontwikkeld.

De E.V.C., die nog pas bij monde van haar landelijk voorzitter, Berend BLOKZIJL, haar politieke onafhankelijkheid stipuleerde, heeft ook in de keuze van haar voornaamste functionaris voor het Solidariteitsfonds opnieuw laten zien, dat ze zeer nauw gelieerd is aan de C.P.N. De secretaris van het Landelijk Sol-fonds is Tjebbe de LOOR, kandidaat C.P.N.-districtsbestuur Amsterdam - 1948. In een openbare vergadering te Enschede (6-6-'48) zeide hij o.m., dat het Sol-fonds niet alleen een financiële factor van betekenis was voor de arbeiders, maar ook een politieke. Hij ging op laatstgenoemd onderdeel destijds echter niet nader in.

De E.V.C. is opnieuw in dit vergaderseizoen begonnen haar Solidariteitsfonds te propageren "omdat in de naaste toekomst door de op handen zijnde conflicten wel vaak van het Sol-fonds gebruik gemaakt zou moeten worden". Colportage met steunbonnen en het ophangen van groene steunbusjes werd aanbevolen. Uit vroegere mededelingen bleek, dat men een deel der middelen ook wil gebruiken voor het financieren van kinderuitzendingen (vacantieverblijven) en voor de verstrekking van levensmiddelen voor gezinnen van stakers. Buitendien wil men in geval van arbeidsconflicten, kinderen van eventuele stakers bij andere gezinnen onderbrengen, teneinde ook zodoende materiele nood te lenigen. Het element der vrijwilligheid speelt bij de opbouw van het fonds en bij de daaruit voortvloeiende bijkomstige maatregelen de voornaamste rol. Men verwacht in E.V.C.-kringen nog talrijke stakingen, naar het voorbeeld van de recente conflicten in de Twentse en Brabantse textielindustrie, bij de Haagse tram e.d. Tijdens een openbare demonstratieve E.V.C.-vergadering te Rotterdam (7-10-'48) zei H.J. NOOTER, hoofdbestuurder van "De Metaal", onbelast met de propaganda, dat alle arbeiders moesten streven naar de eenheid. De E.V.C. zou in deze het voorbeeld geven door naast haar Weerstandskas het "Sol"-fonds voor alle ar-

beiders open te stellen. Binnen afzienbare tijd werd in Nederland, volgens zijn zeggen, dezelfde toestand voorzien als in Frankrijk. De arbeider kon echter gerust zijn, daar hij, ongeacht zijn politieke overtuiging en ongeacht de vakorganisatie, waarbij hij was aangesloten, kon rekenen op ondersteuning uit het solidariteitsfonds.

Indien de voortekenen niet bedriegen, zal men van de kant der Eenheids Vak Centrale zoveel mogelijk speculeren op het initiatief van de ontevreden arbeiders in de bedrijven en industrieën. De laatsten zullen zelf de kat de bel moeten aanbinden. Wanneer zulke spontane acties nadien het beoogde doel zouden bereiken, d.w.z., wanneer de staking zich zou uitbreiden, dan zou de E.V.C. van haar instemming blijk geven en zo nodig leiding geven aan de stakerseisen. Men houdt zich echter in die kringen ten aanzien van het verstrekken van waarborgen over materiële bijstand op de vlakte. Gezien de schaarse middelen waarover de E.V.C. en haar Sol-fonds beschikken, ligt dit voor de hand. Waarschijnlijk zal men voorkeur hebben voor kettingacties van kortstondige arbeidsconflicten. Deze stellen immers geen zware financiële eisen. Om het Met de woorden van een eenvoudig lid der E.V.C. over zulk optreden te zeggen: "Al duurt het dan maar een of twee dagen - want dan beginnen ze over de centen te lamenteren - dan hebben we toch actie gehad. Een die kant moet het op. We moeten de boel maar weer eens plat leggen".

Dit is een ander geluid dan het officiële van Blokzijl, die "staken om het staken" van de hand heeft gewozen. Of het echter verder van de werkelijke bedoelingen der E.V.C. verwijderd is, valt te betwijfelen.

X. INDONESIË.

In een indertijd in "De Waarheid" afgedrukte brief van het Dagelijks Bestuur der Partai Komunis Indonesia (P.K.I.) van 18 Februari 1947, gericht aan Paul de Groot, algemeen secretaris van de C.F.N., kwam tot uiting: "Wij weten hoeveel wij aan de C.P.N. verschuldigd zijn voor de betoonde daadwerkelijke en morele steun, die zij Indonesië steeds verleend heeft en zal verlenen".

Zolang het in de kraam van de C.P.N. te pas kwam heeft zij steeds in het bijzonder de eisen der Republiek gesteund en daarbij zoveel mogelijk de P.K.I. op de achtergrond gehouden. De verbondenheid van beide communistische partijen in doelstelling heeft steeds echter boven twijfel gestaan. Thans, nu de communisten in de Republiek onder leiding van de uit Moscou daar teruggekeerde Moeso tot de opstand zijn overgegaan, heeft de C.P.N. zich aanstonds achter hen gesteld en de opstand o.a. gekenmerkt als een strijd van Moeso tegen "de schanddaden van de Regering Drees en Spoor".-

"Het is "De Waarheid" een groot genoegen de eerste foto's te kunnen publiceren nadat Moeso in Indië terugkeerde", aldus in een ander nummer van het blad bij de afgedrukte foto van een door Moeso te Djoejakarta toegesproken massavergadering en bij een foto van de communisten Moeso, Amir Sjarifoedin en Setiadjit.

Verder richt het blad zich tegen Republikeinse Ministers en schenkt het bij voortduring grote aandacht aan de successen van de opstandelingen; "de volkslegers", die volgens het blad de sympathie van de bevolking hebben. Dat er thans een nauwere verbondenheid bestaat tussen de C.P.N. en de (opstandige) P.K.I. zou alleen al afgeleid kunnen worden uit de woorden van Amir Sjarifoedin tijdens een communistische massameeting te Madioen kort voor het uitbreken van de opstand, namelijk: "De C.P.N. en de P.K.I. zullen tezamen in Indonesië een nieuwe ideale communistische staat opbouwen".

Intussen volgt de C.P.N. de tactiek de P.K.I.-beweging voor te stellen als de nationale beweging. In het officiële communiqué van de Nederlands-Indische Regering van 15 September j.l., waarin stelling werd genomen tegen de communistische activiteit, werd aanleiding gevonden in "De Waarheid" op te merken, dat de Regering te Batavia voortaan bepaalt wat communistische activiteit is en dat Zij in navolging van de Engelsen op Malakka elke activiteit van de nationale beweging als communistisch bestempelt en dat communisme voor Haar hetzelfde is als misdaad.

De communist Moeso heeft in zijn uitspraken op een massabijeenkomst te Madioen ronduit verklaard, dat de zijde van de Sowjet-Unie gekozen moet worden. "De S.U. is de leider van de wereldrevolutie waarvan onze revolutie deel uitmaakt en daarom is het natuurlijk, dat wij de aanvoering van de S.U. aanvaardden". Dit alles voor de strijd van Indonesië tegen de Nederlanders. "In de eerste plaats moet onze strategie zijn het zoveel mogelijk doden van Nederlanders en het buitmaken van hun wapens. Ook in de bezette gebieden moet men tot het offensief overgaan". De guerillastrijd en de verschroeiende aarde zijn hierbij door hem aangeprezen. De leiding van ons land - aldus Moeso - moet in handen komen van de progressieve arbeiders en het bourgeoisie-stelsel moet verdwijnen. De arbeiders zullen directieuren van fabrieken en ondernemingen worden, bij het een en ander verwijzende naar de Sowjet-Unie en de "nieuwe democratieën in Oost-Europa".

Inmiddels heeft de Republikeinse Regering maatregelen tegen de opstandelingen getroffen, omdat deze illegaal getracht hebben aan de macht te komen. De P.K.I. is evenwel niet verboden. Tegen een legale communistische partij heeft de Republikeinse Regering geen bezwaar.

De vereniging "Nederland-Indonesië" heeft in het Sept./Oct.-nummer van haar orgaan "Indonesië-Bulletin" niet gerept van de communistische opstand. In de politieke beschouwingen in het blad is het een aancenschakeling van critiek op het beleid van Nederland in de Indonesische kwestie. "De ervaringen met de Nederlandse politiek, die mede bepaald werd door Nederlandse socialisten, waren na de oorlog uitgesproken slecht; de Communistische Partij was de enige, die de Republikeinse idealen volledig stonde; de in het nauw gedreven Republiek vond erkenning bij de Sowjet-Unie en afwijzing bij Nederland; in de Veiligheidsraad was het de Sowjet-Unie, die haar belangen verdedigde tegen de meeste andere landen; Amerika en Engeland vielen tekens tegen".

De reeds enige tijd bestaande communistische oriëntering dezer vereniging onder leiding van haar communistisch gezinde voorzitter Prof. Wertheim, maakt deze uiteenzetting verklaarbaar.

18 October 1948.

XI. OVERZICHT DER STAKINGEN IN SEPTEMBER 1948.

Zie bladzijde 29.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN SEPTEMBER 1948.

- 29 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	V o l g n o.
NV.Scheeps- bouw Groningen.	Prot.tegen stopzetting uitbet.extraloon,inge- volge opdracht Coll. v.Rijksbemiddelaars.	---	Werk normaal hervat; actie zou zonodig wor- den herhaald;niet ge- beurd;eis niet ingew.	1
Steenfabr. A.J.Claesen & Co.Tilburg.	Nationale feestdagen waren niet als snip- perdag beschouwd,en niet uitbet.	Unie be- middelde.	Directie zou zaak met Unie bespreken; werk normaal hervat.	2
Electr.Verwar- mings- en Appa- ratenfabriek Amsterdam.	Protest tegen in- dienstneming van ex-N.S.B.'er.	---	Betrokken persoon nam vrijwillig ontslag.	3
Classifi- ceërders bij Werkspoor en A.D.M.- A'dam	Ontevredenheid over regeling nationale feestdagen.	Hierbij waren voorn. EVC- leden be- trokken.	Werk normaal her- vat onder zelfde voorwaarden.	4
Bouwvakarb. A'damse Bal- last Mij. te Pernis.	Eisen:goede schaft- keet en uitbet.5% tariefloon.	---	Tariefkwestie gere- geld;keet kwam bin- nen enkele dagen.	5
Aardappol- rooiers in polder te Zaandam.	Eis: meer loon,daar men de aardapp.in zakken en manden moest doen i.p.v. in kisten,zoals was over- eengekomen.(productie minder-loon minder).	Vermoede- lijk EVC.	Nadat een vakbond (vermoedelijk EVC) zaak zou bespreken, werd werk hervat.	6
Grondwer- kers Fa. Scheppers te Someren.	Ontevredenheid over rijwielvergoeding en lonen.	---	Zaak onderzocht en na bespreking werk hervat.	7
Gummikie- dingbedrijf Titwell Amsterdam.	Ontevredenheid over toepassing CAO-loon, dat lager was dan tot nu toe uitbetaald werd.	---	Zaak opnieuw voor- gelegd aan Coll.v. Rijksbemiddelaars; werk normaal hervat.	8

